

Sygnatura akt IV P 154/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

O., dnia 26 listopada 2015 roku

Sąd Rejonowy w Ostródzie IV Wydział Pracy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Dąbrowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Marlena Młynarkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2015 roku w Ostródzie

na rozprawie

sprawy z powództwa E. Z. PESEL (...)

przeciwko Zespołowi Szkół w L. NIP (...)

o odprawę pieniężną

I. zasądza od pozwanego Zespołu Szkół w L. na rzecz powoda E. Z. kwotę 7876,80 zł (siedem tysięcy osiemset siedemdziesiąt sześć złotych 80/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 01 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód E. Z. złożył pozew przeciwko Zespołowi Szkół w L. o zasądzenie odprawy pieniężnej w kwocie 7.876,80 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 01 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu wywodził, iż pracodawca wypowiedział mu umowę o pracę ze skutkiem na dzień 31 marca 2015 roku wskazując, iż zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy z 3 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, przysługuje mu odprawa pieniężna w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia. Jednakże pismem z dnia 18 marca 2015 roku pozwany oświadczył, iż odprawa powodowi się nie należy.

Pozwany Zespół Szkół w L. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na pozew podniósł, iż zasadniczą przyczyną rozwiązania z powodem stosunku pracy była nienależyta jakość jego pracy oraz wątpliwości co do zgodności czynności z prawem.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód E. Z. był zatrudniony w Zespole Szkół w L. w okresie do dnia 16 kwietnia 2002 r. do 31 marca 2015 r., ostatnio na stanowisku samodzielnego referenta, za wynagrodzeniem 2.625,60 zł brutto.

(okoliczność bezsporna, świadectwo pracy k. 84 – część B akt osobowych)

Pismem z dnia 15 grudnia 2015 roku pozwany wypowiedział powodowi umowę o pracę. Jako przyczynę wypowiedzenia pozwany wskazał zmniejszenie wymiaru zatrudnienia do 0,5 etatu oraz zmianę rodzaju umowy pracownika

zajmującego się sprawami żywienia w związku z decyzją Zarządu Powiatu (...) z dnia 09 grudnia 2014 roku (przyczyny leżące po stronie pracodawcy). Jednocześnie pozwany poinformował powoda, że przysługuje mu odprawa w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

(dowód: wypowiedzenie umowy o pracę – k. 70 – część B akt osobowych)

Następnie pismem z dnia 18 marca 2015 roku pozwany poinformował powoda, że odprawa pieniężna w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia mu nie przysługuje.

(kserokopia pisma z dnia 18 marca 2015 r. k. 12)

Pismem z dnia 31 marca 2015 roku pozwany podtrzymał swoje stanowisko.

(dowód: kserokopia pism k. 10-11)

Pismem z dnia 23 kwietnia 2015 roku powód wezwał Zespół Szkół w L. o zapłatę kwoty 7.876,80 zł tytułem odprawy pieniężnej.

(wezwanie do zapłaty k. 13)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Na wstępie zaznaczyć należy, że stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w sprawie dokumenty, które nie wzbudziły wątpliwości Sądu w zakresie swej wiarygodności. Dowody znajdujące się w aktach sprawy (w tym aktach osobowych) w pełni korespondują ze sobą i składają się na ustalony w sprawie stan faktyczny. Nie były one kwestionowane przez strony postępowania, a nadto nie zachodziły również żadne wątpliwości, co do ich formy bądź treści.

Roszczenie powoda wynika z ustawy z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. nr 90, poz. 844 ze zm.).

Zgodnie z art. 1 przepisy ustawy stosuje się do tzw. zwolnień grupowych, a więc w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę zatrudniającego co najmniej 20 pracowników stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, w drodze wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę, a także na mocy porozumienia stron, jeżeli w okresie nieprzekraczającym 30 dni zwolnienie obejmuje co najmniej:

- 1) 10 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia mniej niż 100 pracowników,
- 2) 10% pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 100, jednakże mniej niż 300 pracowników,
- 3) 30 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 300 lub więcej pracowników.

Sformułowanie „konieczność rozwiązania stosunków pracy” oznacza przewidywaną liczbę zwolnień z pracy, którą ustala się biorąc pod uwagę zasadę, iż wlicza się wszystkich pracowników zatrudnionych na podstawie wszystkich rodzajów umów o pracę, a więc zawartych na czas nieokreślony, na czas określony, na czas wykonywania określonej pracy albo na okres próbny.

Jak wynika z poczynionych ustaleń u pozwanego pracodawcy w omawianym okresie było zatrudnionych ponad 20 pracowników. Tym samym generalnie omawiana ustawa miałaby u niego zastosowanie. Nie sposób jednak uznać, iż miały miejsce zwolnienia grupowe w rozumieniu omówionego powyżej przepisu, skoro zwolnienia nie objęły co

najmniej 10 pracowników zatrudnionych u strony pozwanej i nie przeprowadzono ich w ciągu 30 dni licząc od dnia pierwszego wypowiedzenia.

W art. 8 ustawy przewidziano, że pracownikowi w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w ramach zwolnienia grupowego, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości:

- 1) jednomiesięcznego wynagrodzenia, jeżeli pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy krócej niż 2 lata;
- 2) dwumiesięcznego wynagrodzenia, jeżeli pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy od 2 do 8 lat;
- 3) trzymiesięcznego wynagrodzenia, jeżeli pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy ponad 8 lat.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1, przepis art. 36 § 1¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio, odprawę pieniężną ustala się według zasad obowiązujących przy obliczaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, z tym, że nie może ona przekraczać 15-krotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Część przepisów ustawy z dnia 13 marca 2003 roku stosuje się również odpowiednio w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę zatrudniającego co najmniej 20 pracowników stosunku pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, jeżeli przyczyny te stanowią wyłączny powód uzasadniający wypowiedzenie stosunku pracy lub jego rozwiązanie na mocy porozumienia stron, a zwolnienia w okresie nieprzekraczającym 30 dni obejmują mniejszą liczbę pracowników niż określona w art.1. Dla zastosowania art. 10 ust. 1 omawianej ustawy, konieczne jest zatem wykazanie, że niedotycząca pracownika przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę miała wyłączny charakter. Oznacza to wystąpienie sytuacji, w której bez zaistnienia tejże przyczyny nie zostałyby złożone przez kierownika zakładu oświadczenie woli o rozwiązaniu stosunku zatrudnienia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 października 1990 roku w sprawie I PP 319/90, OSNCP 1992, z.11, poz.204). Jeszcze raz podkreślić w tym miejscu należy, iż art.10 cytowanej powyższej ustawy nie ma zastosowania, jeżeli przyczyna rozwiązania stosunku pracy tkwi w statusie bądź zachowaniu pracownika (tak w Komentarzu do art.10 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników K.W Baran, Zbiorowe prawo pracy. Komentarz, Oficyna, 2010, wyd. II).

W świetle powyższych rozważań, w pierwszej kolejności wskazać należy, że zasadniczą i decydującą kwestię w przedmiotowej sprawie stanowiła przyczyna rozwiązania umowy o pracę między stronami. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Osobą tą jest niewątpliwie powód dochodzący wypłaty świadczenia. Winien on zatem wykazać, iż sytuacja pracodawcy była trudna i zachodziły przesłanki do rozwiązania z nim stosunku pracy z przyczyn jego nie dotyczących.

Przyczyny „niedotyczące pracownika”, o jakich mowa w ustawie istnieją obiektywnie i wywołują skutki prawne niezależnie od woli i zamiaru stron czynności prawnej. Oznacza to, że przyczyny te nie mogą być objęte oświadczeniem woli stron, bo są elementem obiektywnie istniejącej rzeczywistości i nie kształtuje ich wola stron (Wyrok SN: z dnia 20 czerwca 2001 r., I PKN 475/00, OSNP 2003 nr 8, poz. 204, z dnia 4 listopada 2010 r., II PK 109/10).

Ustawa o zwolnieniach grupowych z 2003 r. opiera się na założeniach znacząco różniących się od założeń ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. Wynika to już z jej tytułu. Stosowanie ustawy jest obecnie przewidziane w przypadku rozwiązania stosunku pracy z przyczyn nie dotyczących pracownika a nie jak poprzednio – z przyczyn dotyczących pracodawcy. Już z nazwy jasno wynika, że zastosowanie ustawy z 2003 r. ma miejsce wtedy, gdy do rozwiązania stosunku pracy dochodzi z przyczyn nie dotyczących pracownika. Pracownik dochodzący świadczeń przewidzianych ustawą ma udowodnić, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn jego nie dotyczących, a nie musi wskazywać, że były to przyczyny leżące po stronie pracodawcy. Warto w tym miejscu odwołać się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 r. w sprawie I PK 185/10, gdzie Sąd Najwyższy wskazał, że „pracownik dochodzący świadczeń przewidzianych ustawą z 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników ma udowodnić, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn jego nie dotyczących a nie musi wykazywać, że były to przyczyny leżące po stronie pracodawcy” (LEX nr 1119478).

Oceny przyczyn wypowiedzenia, należy dokonywać zasadniczo przy uwzględnieniu stanu rzeczy jaki istnieje w momencie podejmowania decyzji przez pracodawcę o rozwiązaniu stosunku pracy. Ten moment jest również miarodajny dla formułowania oceny dotyczącej tego, czy określona przyczyna jest przyczyną wyłączną w pojęciu art. 10 ust. 1 ustawy z 2003 r.

Sąd pominął dowód z przesłuchania świadków G. L. i A. M. jako zbędny dla rozpoznania przedmiotowej sprawy. Zgodnie z art. 45 k.p. sąd pracy bada zasadność wypowiedzenia wyłącznie w granicach przyczyn podanych, zgodnie z art. 30 § 4 k.p., w wypowiedzeniu na piśmie, zgodnie z którymi inne przyczyny nie mogą być przedmiotem badania, nawet jeżeli uzasadniałyby działania pracodawcy (wyrok Sądu Najwyższego z 19.02.1999r., I PKN 571/98, OSNP Nr 7/200, poz. 266). W momencie składania przez pracodawcę oświadczenia woli o wypowiedzeniu nie było, a przynajmniej pracodawca ich nie wskazał (do czego był zobligowany przepisem art. 30 § 4 k.p.) żadnych okoliczności uzasadniających tę czynność prawną, które dotyczyłyby powoda (np. niewywiązywanie się z powierzonych obowiązków służbowych). W wypowiedzeniu E. Z. umowy o pracę, pozwany wskazał jako przyczynę jedynie zmniejszenie wymiaru zatrudnienia do 0,5 etatu oraz zmianę rodzaju umowy pracownika zajmującego się sprawami żywienia w związku z decyzją Zarządu Powiatu (...) z dnia 09 grudnia 2014 roku (przyczyny leżące po stronie pracodawcy), dopiero w toku procesu powoływał się na przyczyny „pośrednie” jakimi miały być niewłaściwe wywiązywanie się przez powoda z obowiązków pracowniczych.

Niewątpliwie w realiach niniejszej sprawy u podstaw rozwiązania z powodem umowy o pracę legła przyczyna o charakterze ekonomicznym, dotycząca pozwanego, która została wskazana w wypowiedzeniu umowy o pracę powodowi.

Podsumowując, przyczyna wymieniona w art. 1 ust. 1 ustawy (przyczyna ekonomiczna) stanowiła wyłączny powód uzasadniający rozwiązanie stosunku pracy (w pojęciu art. 10 ust. 1 tej ustawy).

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w momencie składania oświadczenia woli przez pracodawcę o wypowiedzeniu powodowi umowy o pracę nie istniały jakiegokolwiek przyczyny leżące po stronie pracownika, uzasadniające to wypowiedzenie i nie zostały podane w pisemnym oświadczeniu woli pracodawcy. Umowa o pracę została rozwiązana z przyczyn niedotyczących pracownika z konsekwencją obowiązku wypłacenia powodowi należnej odprawy.

Biorąc pod uwagę powyższe orzeczono jak w sentencji.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Zgodnie z regułą wynikającą z tego przepisu strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Pozwany przegrał sprawę w całości, a zatem zobowiązany był zwrócić koszty procesu powodowi na które składały się koszty zastępstwa procesowego (900 zł - ustalone zgodnie z § 12.1. ust. 2 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 4 w zw. z § 2.1. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu).